

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Освітньо-професійної програми: «Облік і аудит»
Галузі знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальності: 071 Облік і оподаткування

Розробник силабусу та керівник курсу:
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Кулинич Мирослава Богданівна
Контактна інформація:
Kulnych.Muroslava@eenu.edu.ua

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри обліку і оподаткування
Протокол № 2 від 07.09.2020 р.

Завідувач кафедри _____ Садовська І. Б.

I. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни згідно з навчальним планом спеціальності наведена в таблиці 1.1. для денної і заочної форми відповідно.

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна* форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 071 «Облік і оподаткування» «Облік і аудит» Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання <u>2020–2021 н. р.</u>
		Семестр <u>1-ий, 2-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>36 / 10*</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>36 / 10*</u> год. Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
		Самостійна робота <u>68 / 68*</u> год.
Мова навчання		Консультації <u>10 / 10*</u> год.
	Форма контролю: <u>залік / залік</u>	
		Українська

II. Інформація про викладача

Кулинич Мирослава Богданівна

к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,

Контактна інформація:

Kulinych.Muroslava@eenu.edu.ua

Мобільний телефон (Viber) +380669605361

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Реформа системи бухгалтерського обліку вирішила багато проблем, що потребували розв'язання, але разом з тим поставлено ряд питань перед економістами, бухгалтерами-практиками, вченими, які працюють в різних сферах народного господарства. В структурі видів економічної діяльності промисловість займає пріоритетне значення, але поряд з нею значна увага приділяється торгівлі,

громадському харчуванню, будівельному виробництву, сфері послуг, сільському господарству та іншим. Силабус з дисципліни "Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності" складено у відповідності до навчального плану підготовки бакалавра спеціальність 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» на базі повної середньої загальної освіти та молодшого спеціаліста.

Предметом вивчення дисципліни є: організація виробничо-господарської діяльності на підприємствах різних галузей економіки. Дисципліна передбачає набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо організації облікового процесу на підприємствах різних галузей економіки, використовуючи при цьому сучасні наукові підходи.

2. Пререквізити. Постреквізити.

2.1. Пререквізити. Вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності» має за мету поряд із іншими дисциплінами даного навчального плану допомогти майбутньому фахівцеві з обліку і оподаткування розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов. Передумовами вивчення даної дисципліни є прослухані курси «Конфліктологія та лідерство в бізнесі», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Вступ до спеціальності «Облік та оподаткування», «Статистика», «Теорія і практика підприємництва», «Бухгалтерський облік (Загальна теорія)», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Адміністративний менеджмент», «Обґрунтування підприємницьких рішень та оцінювання ризиків», «Менеджмент персоналу», «Фінанси», «Фінансовий облік I, II» та інші.

Вимірювані результати навчання (цілі) дисципліни, що їх студенти мають продемонструвати по завершенні курсу «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» є вивчення принципів і системи побудови бухгалтерського обліку на підприємстві, набуття практичних навичок у формуванні облікової інформації, набуття навичок використання облікової інформації при прийнятті управлінських рішень на підприємствах з різною галузевою структурою.

2.2. Постреквізити. Вивчення даної дисципліни сприятиме кращому засвоєнню таких дисциплін як «Облік і звітність в оподаткуванні (тренінг-курс)», «Аналіз господарської діяльності», «Управлінський облік», «Аудит» «Облік в бюджетних установах» та інших.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності» є вироблення в студентів сучасного мислення, вміння в конкретних виробничих умовах (ситуаціях) професійно приймати правильні рішення. А тому завданням є максимально наблизити процес вивчення курсу до конкретних умов господарювання (роботи бухгалтерів) підприємств з різними галузевими особливостями, розкриття суті, специфіки, призначення та змісту бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання різних видів економічної діяльності.

Об'єктом вивчення дисципліни є технологія і структура облікового, процесу, особливості ведення обліку підприємств різної галузевої структури, складання ними податкової та фінансової звітності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є опанування системи організації бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі, громадського харчування, будівництва, транспорту в Україні, особливості професії бухгалтера.

Після закінчення курсу студенти повинні *вміти* :

- застосувати теоретичні знаннями і практичні навички суцільного, безперервного, взаємозв'язаного, суворого документального спостереження за господарською діяльністю підприємства і накопичення інформації про цю діяльність;
- застосувати оптимальну форму обліку на підприємствах;
- сформувати навички щодо попередження негативних явищ в господарській діяльності, виявлення резервів та розробки заходів щодо їх використання;
- виробляти навички щодо одержання узагальнюючої інформації про стан господарювання, зміни, які відбуваються, стан взаємозв'язків підприємства та його взаємовідносини з іншими підприємствами та на їх підставі результатів господарювання.

Тема 8. Облік основних господарських процесів	32	10	8	-	12	-	РЗ/К/10	України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності. ПР12. ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування. ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття. ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом. ПР23. ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Разом за змістовим модулем 2	50	12	12	-	26	2	РЗ/К/10	
МКР 2							МКР 20	
Змістовий модуль 3. Особливості бухгалтерського обліку в різних галузях економіки								
Тема 5. Бухгалтерський облік в автомобільному транспорті	14	4	4	2	4	-	РЗ/К/10	
Тема 6. Особливості обліку будівельного виробництва	8	-	2	-	4	2	РЗ/К/10	
Тема 7. Особливості обліку сільськогосподарського виробництва	8	2	2	-	4	-	РЗ/К/10	
Тема 8. Організація обліку в аптеках, житлово-комунальній сфері та побутовому обслуговуванні	8	2	2	-	4	-	РЗ/К/10	
Разом за змістовим модулем 3	50	12	10	-	28	6	РЗ/К/10	
МКР 3							МКР 20	
ІНДЗ							ІРС10	
Усього годин / балів	150	36	36	-	68	10	100	

Таблиця 5.2
ЗАОЧНА ФОРМА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Форма контролю /бали	Результати навчання		
	Усього	У тому числі						Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фах) компетентності (СК)	Програмні результати навчання (ПРН)
		лекції	Пра роб	Лаб. роб	Сам. робота	Консультації				
Змістовий модуль 1. Основи бухгалтерського обліку в торгівлі										
Тема 1. Організаційно-правові основи бухгалтерського обліку в торгівлі і громадському харчуванні	24	2	2	-	20	-	РЗ/К/10	ЗК01. Здатність вчитися і оволодіти сучасними знаннями. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової	СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та
Тема 2. Особливості торгівельних операцій в оптовій і роздрібній торгівлі	32	4	4	-	20	4	РЗ/К/10			
Разом за змістовим модулем 1	56	6	6	-	40	4	РЗ/К/10			
МКР 1							МКР 20			
Змістовий модуль 2. Бухгалтерський облік у громадському харчуванні										
Тема 3. Особливості обліку господарської діяльності на підприємствах громадського харчування	14	2	2	-	10	-	РЗ/К/10			
Тема 4. Облік доходів, витрат і фінансових результатів на підприємствах торгівлі і громадського харчування	10	-	-	-	8	2	РЗ/К/10			
Тема 8. Облік основних господарських процесів	18	2	2	-	12	2	РЗ/К/10			
Разом за змістовим модулем 2	42	4	4	-	30	4	РЗ/К/10			
МКР 2							МКР 20			

Змістовий модуль 3. Особливості бухгалтерського обліку в різних галузях економіки							
Тема 5. Бухгалтерський облік в автомобільному транспорті		-	-				РЗ/К/10
Тема 6. Особливості обліку будівельного виробництва		-	-				РЗ/К/10
Тема 7. Особливості обліку сільськогосподарського виробництва		-	-				РЗ/К/10
Тема 8. Організація обліку в аптеках, житлово-комунальній сфері та побутовому обслуговуванні		-	-				РЗ/К/10
Разом за змістовим модулем 3	52	-	-		48	4	РЗ/К/10
МКР 3							МКР 20
ІНДЗ							ІРС10
Усього годин / балів	150	10	10	-	118	12	100

оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПР12. ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.
ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.
ПР23. ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами курсу й регламентуються методичними рекомендаціями до виконання самостійної роботи.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

В процесі вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування, перевірка виконання практичних завдань;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- підсумковий залік.

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. Модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Відповіді за поточним розв'язуванням задач оцінюються за 10-бальною шкалою. За змістовий модуль виставляється середня арифметична із отриманих оцінок. Після змістових модулів проводяться модульні контрольні роботи.

Контрольні роботи проводяться письмово. Студенти відповідають на два теоретичні запитання, отриманого варіанту та розв'язують практичне завдання. Результати змістових модулів оцінюються таким чином: контрольна робота по змістовому модулю 1-3 - 20 балів (відповідно).

Семестровий залік виставляється за умови виконання студентом завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни, тобто за результатами поточного й модульного контролю. При цьому студент має набрати не менше 60 балів.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у формі письмового опитування. При цьому на залік виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Підсумкове опитування при проведенні заліку оцінюється в 60 балів. Студенту пропонується дати відповідь на 2 питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, розв'язати задачу, яка оцінюється в 25 балів та завдання – 5 балів

У відомості та індивідуальному навчальному плані студента в графі «оцінка за національною шкалою» робиться запис «зараховано» або «не зараховано». Для отримання заліку потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

V. Підсумковий контроль

Перелік питань на залік

1. Форми оптової та роздрібної торгівлі.
2. Ліцензування та патентування торгівельної діяльності.
3. Товарообіг торгівельного підприємства та порядок ціноутворення в торгівлі
4. Сертифікація товарів і продукції вітчизняного і іноземного виробництва.
5. Принципи організації бухгалтерського обліку в торгівельних підприємствах
6. Формування торгівельних націнок на підприємствах роздрібно торгівлі
7. Облік надходження, вибуття товарів і торгових націнок.
8. Уцінка товарів, та відображення в обліку знижок.
9. Облік повернення товарів постачальникам і покупцями.
10. Облік вибуття товарів в межах норм природних втрат і понад норми.
11. Облік транспортно-заготівельних витрат.
12. Оцінка товарів, їх відображення в звітності
13. Принципи організації бухгалтерського обліку в громадському харчуванні.
14. Документальне оформлення та облік надходження сировини і товарів.
15. Облік процесу виробництва та його документальне оформлення.
16. Документування та облік продажу готової продукції і товарів на підприємствах громадського харчування.
17. Інвентаризація на підприємствах громадського харчування
18. Бухгалтерська звітність підприємства громадського харчування.
19. Визнання та оцінка доходів від реалізації товарів та готової продукції.
20. Особливості визначення собівартості реалізованих товарів і виробів громадського харчування.
21. Особливості обліку витрат обігу.
22. Облік інших операційних витрат.
23. Облік фінансових результатів.
24. Порядок використання прибутку на торгівельних підприємствах та підприємствах громадського харчування.
25. Відображення доходів, витрат, фінансових результатів у фінансовій звітності.
26. Документація з обліку рухомого складу автотранспортних підприємств.
27. Облік надходження та вибуття транспортних засобів.
28. Облік технічного обслуговування транспортних засобів
29. Контроль за технічним станом рухомого складу.
30. Калькулювання собівартості автомобільних перевезень.
31. Облік перевезень вантажів та пасажирських перевезень.
32. Облік доходів і витрат на автотранспортних підприємствах.
33. Облік некапітальних робіт, порядок проведення ремонтно-будівельних робіт.
34. Облік наявності і руху запасів на складі і в бухгалтерії будівельного підприємства.
35. Методи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості в будівництві.

36. Облік і розподіл виробничих накладних витрат і втрат від браку у будівельному виробництві.
37. Облік витрат підсобних і допоміжних виробництв у будівництві.
38. Формування власного капіталу в сільськогосподарських підприємствах.
39. Облік витрат на виробництво в сільському господарстві.
40. Визначення собівартості продукції сільськогосподарського виробництва та її облік на рахунках обліку.
41. Облік витрат на формування основного стада.
42. Формування собівартості в тваринництві і рослинництві.
43. Особливості обліку діяльності аптек.
44. Бухгалтерський облік на підприємствах житлово-комунальної сфери.
45. Організація обліку в побутовому обслуговуванні.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р., № 996 XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями). Інструкція про застосування. – К.: КНТ, 2009. 144 с.
3. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Спецвипуск // Все про бухгалтерський облік. 2009. № 10, 15.
4. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджено Міністерством фінансів України від 24.05.1995 р. № 88.URL: www.liga.net.
5. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник для вузів. Житомир: ПП «Рута», 2003. 444 с.
6. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. посіб. в 2 ч. Ч. I. [2-е вид., доп. і перероб.]. Житомир: ПП «Рута», 2001. 512 с.
7. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. посіб. в 2 ч. Ч. II. [2-е вид., доп. і перероб.]. Житомир: ПП «Рута», 2001. 512 с.

8. Бухгалтерський облік у документах / за ред. Л. М. Чернелєвського. К.: Пектораль, 2005. 392 с.

9. Бухгалтерський облік. Загальна теорія: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун- ім. Лесі Українки, Ф-т економіки та упр., Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд.: М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. Луцьк, 2017. 1132 назв. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/12183>

10. Кулинич М. Б. Сафарова А. Т. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студ. усіх форм навч. Луцьк: Вежа-друк. 2017. 362 с.

11. Кулинич М. Б. Бухгалтерський облік в галузях народного господарства: конспект лекцій для студентів денної і заочної форми навчання, напрям підготовки: 6.030509 – «Облік і аудит». Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 35 с.

12. Крупка Я. Д., Кулинич М. Б., Сафарова А. Т. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: навч. посіб. для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит». Луцьк: Вежа-Друк. 2016. 452 с.

13. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т економіки та упр., Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд. М. Б. Кулинич. Луцьк, 2017. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/12302>